

СВОБОДА SVOBODA

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly 65¢.

Паредплата: На рік \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. В Джерсі Сіті та закордоном: На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. Для членів УНСОУ, членів і членок — 65 центів місячно. За кожну зміну адресу платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті підписані й авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Велика громада

Проведені у Філадельфії, Нью Йорку й інших містах Америки 100-доларові бенкети на честь Кардинала Йосифа Сліпого породжували в учасників різні рефлексії. Справа не в подробицях, не в окремих світлах і тінях, які виступали на кожній більшій імпрезі. Справа й не у самих тих бенкетах, як засоби збирання поважної суми грошей на задум Кардинала Йосифа Сліпого створити у Римі новий осередок української науки. Справа в цілому явищі, якого ще недавно не можна було уявити. Це явище — великої української громади, яка відгукується на заклики у добрій справі і реагує так, як реагують найбільш культурні нації — зверхньою маніфестацією на високому товариському та мистецькому рівні і грошовою жертвенністю.

Справедливість змушує признати, що це не перший випадок такої масової чуттєвої і жертвенної реакції. Пригадаймо засновники ЗУАДК і його акцію переселення до Америки кількадесять тисяч українців, що їх вносив хуртовина викинула з рідних земель до Західної Європи: в ту акцію включилась була вся американсько-українська громада, без активної підтримки якої найбільш енергійний провід ЗУАДК не міг би нічого відіати. Пригадаймо ще свіжий у пам'яті приклад з будовою пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні, той масовий ентузіазм, що охопив американсько-українську громаду і виявив себе не тільки у грошовій жертвенності й переборенні всіх труднощів, а й в імпульсивній маніфестації в дні відкриття пам'ятника, — маніфестації всенародного, такого глибокого, що його не всіляк зрозуміти не-українці, пістиму до нашого Кобзаря. Пригадаймо, врешті, ті численні оселі молоді й будинки преріжних наших громадських установ, закуплені або здані в народно-жертвенністю, до якої поступали ініціатори доброго діла.

Ці останні 100-доларові бенкети були новиною щодо форми маніфестації і способу грошової збірки. Але вони ще раз підтвердили, що в американсько-українській громаді приховані великі можливості, що їх можна використати у слушний час для доброго діла. Не все світле в нашому американсько-українському громадянстві. Є й поважні недоліки. Але, вказуючи на них, аналізуючи і критикуючи їх, треба завжди мати на увазі й ту основну рису нашої громади, якою є здоровий інстинкт, що вивчає добре діло і відгукується на нього. Очевидно, в кожній справі треба ініціаторів з авторитетним ім'ям, яке зразу здобуло б довіру для пропагандивної ідеї, — треба меткої й зручної організації, — треба знати, як "піднести" громадську ідею, з'ясувати її і прислати до неї. Бо, буває, і найкращому задумові важко здійснитись, коли його невміло з'ясовується загальною.

На адресу організаторів отих 100-доларових бенкетів треба висловити признання, що вони виявили чималі хист, який шов впарі з їхнім ентузіазмом. Правда, вони мали об'єктивне завдання, бо найширші кола української громади в Америці ставлять за особи Верховного Архиспископа, Кардинала Йосифа Сліпого, з такою пошаною, як нею не втішались ні один інший сучасний український лідер. Як би правильно й глибоко своїм змістом були на ньюйоркському бенкеті слова Владки Йосифа Шмондюка: „Гроші не с все, — гроші можна дістати й від чужих, але довіря і любов можна дістати тільки від своїх". І слухано Владика вбачав у збірках на величавій залі люксового ньюйоркського готелю 500 учасників бенкету не грошових жертводавців, а маніфестантів народного довір'я і любови. Добре діло, зроблене великою громадою.

У хвості власних неупсхів

Травневий пленум ЦК КПСС накреслив — як подає совєтська преса — великий обсяг робіт для меліорації земель і використання кожного гектара рілля. „Радянська Україна" з 5-го червня у наступній статті пише: „Ідеться про те, щоб різко підняти культуру землеробства, підвищити родючість землі і виконати обов'язок, про який говорив Карл Маркс — „залишити її поліпшеною наступним поколінням". Ці голосні фрази занадто претензійні для того стану, в якому перебуває сільське господарство ССР. Правда, кремлівські ватажки не вигадують за своїм попередником Хрущовим, що вони збираються перегнати Америку. Що блять, вони змушені признатись, що їхні господарські досягнення в деяких ділянках навіть не перевищують досягнень сателітних країн.

В останніх повідомленнях з Кремлю подається, що купівельна здібність населення ССР на особу ледве дорівнює купівельній здібності населення відсталого Болгарії. За тими ж даними Східна Німеччина, Чехо-Словаччина і Польща користуються вищим життєвим стандартом, ніж ССР. А на табелі сільськогосподарського показника ССР стоїть аж на п'ятому місці після цих держав-сателітів.

Не диво, що і Брежнєв і Косігін намагаються більше конкретними засобами, ніж пропагандивними вигуками, направити ситуацію. І при цьому мусять починати від сільського господарства. Колись царська Росія експортувала збіжжя за кордон, тепер Совєтський Союз не може себе прохарчувати і мусять імпортувати збіжжя з закордоном. В останніх трьох роках імпортовано до ССР стільки збіжжя, скільки імпортували Індія і Китай разом.

Брежнєв і Косігін дивляться на занепад совєтської економіки тивезими очима. Тож і вживають радикальніших методів для її уздоровлення. Говориться про посилену механізацію сільського господарства, про застосування більшої кількості хемікалій, про меліорацію і ірригацію. Косігін взяв до уваги психологічну проблему. Йому видається, що піднесення економічної стони колгоспника стане основою для піднесення сільськогосподарської продукції. Він запланував зрівняти становище колгоспника із становищем фабричного робітника. Хрущов творив нове сільське господарство на цілих землях, Косігін і Брежнєв залишають його вже культивованим районом. А проте, це також лише тушування на місці у хвості власних неупсхів. Зло не в меншій чи більшій механізації, в такій чи іншій меліорації, зло в самій системі, яка не дозволяє втримати різнцячку навіть на тій висоті, на якій було воно за царського режиму.

„СВОБОДА" РЕЛІГІЇ В ССР

Згідно з конституцією ССР і республік, що входять до його складу, всім совєтським громадянам гарантується „свобода релігійних культів і свобода антирелігійної пропаганди", як це стверджено в статті 124 цієї конституції з 1941 року.

Проте, якщо підходити до справи реально, згідно із дійсністю, то в ССР наявна тільки свобода антирелігійної пропаганди, що її ведуть там усі режимні, тобто партійні та урядові чиновники, і то коштом, грабованими у формі податків з населення, в тому числі й з віруючих людей.

Якщо ж ідеться про свободу Православної й інших Церков, то для них гарантовані тільки рестрикції, дискримінація, переслідування і, як остаточна мета — знищення всіх релігійних „пержитків" у свідомості „совєтських людей". Засоби і шляхи до цієї нищівної мети з'ясовані цілком виразно в усіх совєтських офіційних публікаціях, між якими зокрема, треба згадати видаву у 1966 році в Москві у видавничтві Академії Наук ССР „Наука" 252-сторінкову збірку статей „Строительство коммунизма и преследование религиозных пережитков".

Характеристичним прикладом релігійної „свободи" в ССР може бути голосна тепер справа позбавлення московським патріархатом зв'язаних двох православних священників — Ніколая І. Ешкімана та Глєба П. Якуніна — тільки за те, що вони відважились представити дійсне становище Православної Церкви в ССР, про що була мова в окремому повільному надрукованому в „Свободі".

„Злочин" цих священників, виключених самим же таким провідом „Русскої Православної Церкви", виявився в тому, що вони написали до „президента" ССР як пак голови Президії Верховного Совєту ССР, Миколи Підгорного, листа-звернення, в якому з'ясували важкі умови існування та діяльності Православної Церкви і навели численні факти замикання церков переслідування священників і вірних за приналежність до такої чи іншої Церкви чи й за виконання, офіційно дозволені громадянам ССР, релігійних культів, заборонування дітям брати участь в Богослуженнях тощо.

Копія переданого у Верховний Совет листа попала якось за кордон, і зміст його був опублікований Крайовою Радою Церков ЗДА у травні 1966 року в Нью Йорку. Як потвердили самі ж такі представники московського патріархату, церковний провід покарав обох авторів листа позбавленням їх священничого стану. Як і адміністраційні заходи застосовувались проти них совєтським режимом покищо невідомо, але не підлягає сумніву, що їх так чи інакше репресовано.

Такою „свободою" втішається офіційна Православна Церква в Совєтському Союзі. Священники цієї Церкви не мають вважати права виступати ні в обороні її самої, ні в обороні її вірних проти бездіяльних репресій режиму.

Проте, яка „свобода" релігії існує в західних областях України, де совєтський уряд зліквідував Греко-Католицьку Церкву, можна уявити з допису кореспондента київської „Молоді України", надрукованого в числі з 5-го червня д.р. з тріоформальним повідомленням про те, що одну з найстаріших українських церков у Золочеві, збудовану ще в XVI сторіччі, обурено на „центр атеїзму" т. зв. „атеїстичний музей".

В дописі підкреслено, що наполегливим організатором цього „центру атеїзму" був якийсь Петро Павлович Володченко, росіянин з українським прізвищем, прибулий аж з Ленінграду, який, після відвідання у вірочних стародавній церкві, почав звозити до неї всяке антирелігійне барахло з Ленінграду, Москви й інших міст. Влаштувавши „музей" Володченко на спільно „атеїстичними активістами" почав знаняти до нього навколишніх людей, ображаючи цим їхні релігійні почування і їхню любов до пам'яток старовини.

Проте, з яким презирством і ненавистю ставляться місцеві українці до провакційної діяльності ленінградського заїди, свідчать натяки в дописі „Молоді України" про „різні неприємності, які заважають працювати по-справжньому громадянським активістам музею".

Інж. Методій Ворезький

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ІНЖЕНЕРІЙ

У березні 1964 р. д-р Фредерик Сайц, тодішній президент Національної Академії Наук, поклав до життя Комітет 25-ох, що мав полагодити всі легальні і адміністраційні формальності для заснування академії інженерів, а особливо вистаритися для неї федеральний конгресовий чартер. (Члени Комітету 25-ох дещо пізніше стали засновниками Національної Академії Інженерів).

Однак, після створення Комітету 25-ох, д-р Сайц піддав думку, щоб нова академія була створена під чартером Національної Академії Наук. Цілло д-ра Сайца було залепити тісну співпрацю між інженерією і науковою установами. У противному випадку він побоювався, що з бігом часу може постати непорозуміння і остаточний розлам між двома спорідненими академіями, якщо ці дві установи не будуть пов'язані одним чартером. Крім того він хотів заопатити ініціаторам рік-два часу, потрібного для одержання окремого чартєру від Конгрєсу.

Дючі згідно з пропозицією д-ра Сайца, Комітет 25-ох негайно приступив до реалізації його думки. Вже 6-го грудня 1964 р. Національна Академія Наук схвалила статут нової академії, а 10-го грудня того ж року Комітет 25-ох затвердив правильний новоствореної академії. Отже, в такий спосіб засновниками Національної Академії Інженерів, вибрані з 25-пункт себе управу.

Першим президентом новоствореної академії став д-р Августин Кінзел, який у 1919 р. закінчив математичний факультет Колумбійського університету з вислідом „кум лауде". На заступника президента обрано Еріха Вокера, який свого часу заявив: „Інженер посідає найкращі кваліфікації, щоб інтерпретувати і посередничати між сьогодинніми науковцями і людьми, яких доля призначила вирішувати складні проблеми промислу і держави".

У 1965 р. Національна Академія Інженерів поклялася до життя ряд комітетів, завдання яких давати федеральному урядові професійні поради з певних технічних ділянок. Для тої цілі створено:

1. Інженерний Комітет Дослідів над Землетрусами, що його очолив Джордж Гавснер, професор будівельного факультету і прикладної механіки при Каліфорнійському Інституті Технологій.
2. Інженерний Комітет Океанознавства, головою якого став Томас Каванг, один із партнерів консультатційної фірми Прегер - Каванг - Вотербури.
3. Комітет Зв'язків з Національною Науковою Фундацією, що його очолив д-р Джордж Голбрук, віцепрезидент компанії Дю Понта.

Щоб уможливити інженерії ефективніші проєкти проти спустошень внаслідок землетрусів, академія при-

готовляла десятилітню програму дослідних студій. Ціль цієї програми — знайти новий підхід до конструкції проєктів, які буди б захищені проти землетрусів. Згідно з рекомендаціями конгресового панелю (цей панель був створений президентом негайно після відомого землетрусу на Алясці), багато шкоди можна запобігти через краще проєктування і поліпшення будівельних основ — фундаментів і внаслідок кращого знання механіки ґрунту.

У справі океанознавства академія працює над виготовленням десятилітньої програми при фінансовій допомозі федерального уряду. Головне завдання цього комітету — служити своїми порадами як єдине компетентне тіло в справах океанознавства.

Комітет зв'язків з Національною Науковою Фундацією досліджує, в порозумінні із своїми інженерним відділом, можливості найкращого використання своїх фондів у різних інженерних ділянках. Що більше, цей комітет повинен ствердити, як академія має керувати науковими студіями і дослідями, які вимагають інженерних приладів та інструментів.

Крім цього академія інженерів допомагає радіо-вещальні „Голос Америки" підготувати серію технічно-наукових звітливо-п. н. „Світ Інженерів". Ціль цих звітливо-п. н. — інформувати слухачів про модерні методи, якими користуються інженери при практичному застосуванні найновіших технічних здобутків та про їх наслідки в майбутньому. Цього року маємо відбутися Загальні Збори Академії Інженерів, на яких планують докладно обговорити способи запобігати нещасливим випадкам вулканічного руху, які річно приносять 40.000 жертв убитими, десятки тисяч ранених і кола більйона доларів матеріальних втрат.

Щоб покрити видатки, зв'язані з цими програмами, академія одержує неперіодичні дотації з приватних джерел. Крім цього, федеральний уряд, як уже сказано, також фінансує частинно ті програми, в яких він зацікавлений.

Одну з більших приватних дотацій у 1965 р. була видана Фондації Алфреда Словна в сумі 100.000 дол. із зазначенням, що ця дотація с лише початковою, і академія може числити в майбутньому на фінансову підтримку цієї ж фундації.

Основною кваліфікацією кандидата на члена Національної Академії Інженерів є його технічний вклад у теорію або практику інженерії чи то у формі технічної літератури, чи оригінальних осєят на полі технології взагалі. Ці технічні осєят повинні бути інженерними осєятами, отже, у формі структур, технічних процесів або готових продуктів, очевидних не тільки в публікаціях, але також у папі закінчення на стр. 3-18)

„НАТАЛКА ПОЛТАВКА" ПО-АНГЛІЙСЬКИ

Справді небуденні враження довелося мені, припадковому глядачеві виступу з постанови англійською мовою „Наталки Полтавки" в Менор коледжі С.С. Василіанок у Філадельфії, 15-го травня.

Небуденні враження не тому, що справді такі трохи по чудернацьки зазвучали зразу, перші репліки невмирущого твору І. Котляревського в мові Едгара По до чого згодом таки звикли. Небуденні ж тому, що і режисерія і гра молоденьких акторів перейшли всякі сподівання.

Покладав я прегарну театральну залю (ах, коли б, Господи, мати навіть трохи гіршенку нам тут у Нью Йорку!) сповнений радощів. Ну і до чого талановита ота наша молод! Невже під гримом заховані були обличчя юначок і юнаків, що в пересічі не переступили ще двадцяти років? Невже в блядості з них — це був перший виступ на сцені у постанові справжньої п'єси? Осє зайвий доказ талановитості нашого народу. Ці дивуватися тоді що наші театральні ансамблі до першої світової війни на Східних Землях і до другої на Західних, складені з акторів без театральних шкіл, досягали високого майстерства в своїх поставах? Осє чому власне Мельпомені призначено було в ті часи стати носієм національної свідомості тих визвольних ідеалів...

Але вернімся до безсмертної „Наталки", що її втілювала цей раз у Філадельфії Марія Стадницька, що крім цієї ролі режисерувала постанову. Гра була на рівні професійної акторки. Звідкіль ця молода дівчина взяла тямницю правильного ходження по сценічних дошках, тямницю сценічної виразності жесту, що її дав довший час перебування на сцені, а також брилянтну дикцію з голосісками та шестислівками, обточеними до великої прецизності?

Креація Наталки Стадницької була зовсім для мене нова. Це певне, що такої інтерпретації Стадницька не запозичила ніде, бо її Наталка була гордовитою, вольовою істотою, не прибитою фаталізмом, що ми звикли звичайно бачити в поставах цієї опери.

Режисерія Стадницької стояла на рівні її гри. Правильна ритмізація дії, добра побудова місансенсу, внахідливість в деталях глядачу вивенено вали глядача в тому, що при добрій волі панні Марійки та пригожих обставинах, матимемо в її особі в недалекому майбутньому вдумливого, інтелегентного режисера, що зможе докврут себе згуртувати групу молодих ентузіастів театрального мистецтва і створити з ними високоякісний театральний аматорський ансамбль.

Роль вольного виконував Микола Куліш. Син талановитої пари письменників, Оксани Керч і Володимира Кулішів, внук геніального драматурга Миколи Куліша з перших реплік залепив глядача в правильності теорії про дідичність талантів.

Однак Микола спрезентував в цій постанові високоякісний комедійний талант, де жест, слово, співдія з партнерами були подані з фізичністю комедійного май-фольохію игол вьязьязь стилиця ледіяне не перетворюється в дешеву клоунаду. Збереження цієї межі дає зберезити тільки акторам обдарованим сценічною культурою, що її безумовно посідає Микола Куліш.

Хореографічні вставки виконували студентки коледжу, при чому одній частині з них припала роль хлопців. Танки дуже ефективні завдяки не лише самим танкам, але й живим, згармонізованим в колорастрою. Другу групу танцюристів становили запрошені хлопці зі СУМА. Хлопці моторні, браві, вихром літали по сцені але... тут вже ні режисера ні її дорадників не додумалися, що війовничих козарлюг як тої наші браві сумівці в пишних козацьких костюмах та ще й озброєних гострими шаблями давним-давно вже не було, коли відбувається дія опери, лиш московська окупація. А той тризуб, що його так ефективно у фінал танку склали зі шабел танцюристи, за що одержали бурхливі оплески, це довго довгенько з того часу де був гербом України.

Декорації здоровенко невдали. Музичний супровід був в руках талановитої піаністки Марії Гайдучок, яка робила все можливе, щоб тихеньке піаніно вагадало добру оркестру, належну цій небуденній, на значному мистецькому рівні виставі що з нею варто б піти поміж люди.

В. Л.

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІАЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(11)

Герой повісті „Основи суспільності" о. Нестор спочатку вважав ковала Гердера „безбожником", але пізніше змінив свою думку в цій справі по розмові з релігійним Деменоюком та з самим ковалем і навіть планував замешкати в Гердера, втіваючи від графині Олімпії, що йому не вдалося, бо його вбили це перед втечею. Коваль Гердер зворушив о. Нестора такими словами:

„Скільки літ ви навчали й катехізували, і ганьбили, і наклонювали людей на все добро, а нині що в селі? Що біда, розпука, це ще нічого. Наш чоловік до біди звик. Але яке пиянство, яке злодійство, які свари та лайки у громаді. яка неправда та кривда, чи ви маєте про те поняття? Чи ви те чуєте, — здається, у вас сумління не заглушене? — що відповідь за оту погань, що так і кишить довкола вашого двору, спадас на вас?" (XIII, В, ст. 95).

Родина Франків мешкала на Слободі. „Се був присілок, відділений від самих Нагусвич широким пасовищем, рівним, хоч ягід коти, покритим декуді повз дільниці густим, у плота зависоким будяччям,

Посеред того будякового ліса вилася узенька стежка — півперечка. (XI, 345). „Та й пишна ж бо краса-виця, тотя Слобода! П'десят хат і кільканадцять будинків господарських, кинені, неначе случайно, на вершок горба, обтулені густими зеленими садами, дрімлють тихо". (Там же, 360 - 361).

В оцій Слободі народився 27-го серпня 1856 р. і жив та виростав під очима своїх люблячих батьків Іван Франко.

Малий Мирон — „якесь не таке, як люди"

Оповідання „Малий Мирон" написане в 1879 р. В ньому автор майстерно змальовує психологію кль-калітного хлопчика, який хотів би все знати, і тому бомбардує питаннями батька і матір. Сам Франко признавав у листі до Драгоманова, що майже всі його новелі „показують дійсних людей, котрих він знав, дійсні факти, на котрі він дивився або про які чув від свідків, малюють крайобрази тих закутків нашого краю, котрі він, як то кажуть, переміряв власними ногами". В таким розумінню — вони всі частки його біографії". (І, А, ст. 173).

Та е у Франка група оповідань, яку він сам за рахував до автобіографічних в стислішому значенні цього слова. До цієї групи належать „Малий Мирон", „Олівець", „Schön Schreiben" („Шен шрайбен"), „У кузні", „Гірчичне зерно", „На дні" та інші. О. Огоно-вський у своїй „Історії літератури" назвав деякі з цих оповідань чисто біографічними творами, проти

чого І. Франко протестував, кажучи, що вони мають також і мистецьку вартість, і не с тільки біографічними матеріалом.

І так ми дивимося на ці твори. „Малий Мирон" — це не тільки молоденький Іванццо, це всі сільські здібні з уродження хлопчики, які не можуть розвивати своїх здібностей, бо їхні батьки не мають на те часу або попросту не розуміють цього важливого періоду в розвитку своїх дітей.

Малий Мирон вчить свого однопітця Василя рахувати і при цьому за кожним числом „цюкає бучком о землю". Василеві здулилася ця наука, але надійшов старий Рабина і гостро скртакав Мирона: — „А ти невітківська дитино? ... а ти що робиш? Та ти землицю святу б'єш, е? Ти не знаєш, що землиця наша мама? Дай сюди той бучок!" (II, 2).

Праця HELP WANTED MALE

СНІЕВ Досвід при американській кухні... до зарплати в цілій кухні... Здорова, відповідальна, постійна праця, англійська мова хоча б потрібна.

МАШИНІСТИ

1-го і 2-го класні до оперування різноманітними машинами. Setting up and working to close tolerances from blue prints. Also wanted quality control inspectors.

MECHANICS

To work in a new field with paper closing equipment. Day and night shifts. Liberal pay & benefits. Chance for advancement. Apply in person. Ask for John Fesco Plant Superintendent.

Plainview, L.I. МАШИНІСТ

Set up man — on Brown & Sharp automatic. Висока платня і овертайми. Головні засоби MULTIMATIC PRODUCTS 516 694-5558

GRASSBLOWER

Bending neon tubes. Must be A-1 man. Steady or part time, good pay, steady, nice working conditions. Call all week.

MACHINISTS

1st — 2nd — 3rd Class. High wages. Good working conditions and benefits. Must speak English. Telephone collect (914) 968-8100 (914) YO 9-2729

МАШИНІСТ

1-шкільний. Lathe & other machine shop. Equipment. Всі щедрі бонуси, платня за згодою. Присми умовини праці. 8-4:30. Досконала нагода для відповідних. Полож. в Врукліні — 875-9422

ПОРТЕРИ

На кілька годин. Нічна зміна. Добра платня. Постійна праця, присми умовини. 79 Wall Street Room 704 944-4169

STATIONARY ENGINEER

N.Y.C. license. High pressure boilers. Permanent position. 5 day week Full benefit program. Contact Personnel Director. ST. MARY'S HOSPITAL 1298 St. Marks Avenue Brooklyn, N.Y. Telephone FR 4-3600 Ext. 290

БЕРЕЖЕНОГО БОГ БЕРЕЖЕ!

Ще сьогодні ЗАБЕЗПЕЧНОБ АКЦИДЕНТОВОЮ ГРАМОТОЮ перед наслідками СМЕРТІ КАЛІШТВА в Українському Народному Союзі!

ЗА НОВЕ „РОДИННЕ-АВТО“ РОЗВАГУ ... НА ВСЕ ЛІТО!

Якщо ви вагаєтесь, яке купити нове авто, щоб воно миттю завезло вас і ваших рідних над море або басейн у теплі сонячні дні — зверніться негайно до нашого банку, який заощадить вам гроші, даючи позичку на купно автомобіля! Низькі відсотки, надзвичайно догідні сплати!

HUDSON COUNTY NATIONAL BANK

JERSEY CITY BAYONNE HOBOKEN UNION CITY WEEHAWKEN GUTTENBERG NORTH BERGEN

Праця HELP WANTED FEMALE

REGISTERED NURSES & LPN'S. For 88-bed private psychiatric hospital near Cleveland. Living accommodations available. If desired. Write or Phone Director of Nursing, Windsor Hospital, 115 E. Summit St. Chagrin Falls, Ohio, 44022. 216 247-5300

CHILD CARE

Reliable capable person to care for young child. Own room, bath, T.V. Lovely new home in Queens. "Country Setting". Nice warm atmosphere. 479-0140

ОПЕРАТОРКИ

Синглер-Зіпперс. Добра платня, постійна праця, присми умовини праці V & K KNITTING CORP. 196 Palmetto Street Ridgewood, Brooklyn, N.Y.

ОПЕРАТОРКИ

при Single needle machines до праці при пластичні. Добра платня, постійна праця, присми умовини праці. Телефон. Цілий тиждень, платня за Mr. Karpman — EVERLITE Co. Plainview, L.I. (516) GE 3-9500

OPERATORS SEWING MACHINES

With or without experience. If you are interested in learning and would like to work in a clean — modern factory — 10 minutes from downtown Elizabeth — apply in person to JAY SPORTSWEAR 330 Hurst St. Linden, N.J. Free transportation to and from work every day. Our special bus leaves from the corner of Elizabeth Ave. and Spring St. at 7:15 A.M. daily. (201) 925-6020

OPERATORS

Experienced on Single Needle Singer Machine. On Life Preservers & Boat Cushions. Nice working conditions. Steady work. SWAN PRODUCTS CO., INC. 133-30 — 180 St. Springfield Gardens, N.Y. LA 7-8590

ДО ШИТТЯ СОРОЧОК

Досвід при Prosperity Machinery. Добра платня, постійна праця, присми умовини. Цілий тиждень. Полож. в Врукліні — RN 3-9090

Праця MALE & FEMALE

ОПЕРАТОРКИ. КИ Досвід при Singer машинах. праця при жіночих доцюниках, добра платня, постійна праця, присми умовини. Claymore Sportswear 304 Boerum St., Brooklyn, N. Y. Canarsie Line Morgan Avenue Station.

ОПЕРАТОРКИ - КИ

Досвід при шкряпних новостях. "French purses, wallets, clutches". Добра платня, постійна праця, присми умовини. Телефон. Цілий тиждень. Тел.: DI 5-8188

HANDBAG OPERATORS

Male or Female Experienced. High post etc. Good salary. Nice working conditions. MILCH HANDBAGS 99 Madison Ave. N.Y.C.

БОРИС ОЛЕКСАНДРІВ Мої дні

Ціна — 25 центів

ВІСТІ З ОСЕРЕДНУ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ У ВАШИНГТОНІ

В Осередку Українських Студій при Українській Католічній Семінарії у Вашингтоні, Д. К., о. д-р Мелетій М. Соловій, ЧСВВ виготовив 6-го і 7-го березня дві доповіді про історичний розвід Божественної Літургії про давні століття.

У першій доповіді доповідач накреслює розвід Божественної Літургії від 1-го до 14-го стор.

Зміст думок доповідача був такий: Служба Божья постанала з установи Христа на Тайній Вечері, і мала вона два суттєві обряди: жертвоприношення (через освітлення Христовими словами) і жертвопоживання (Св. Причастя). З тієї установи розвинулася Божественна Літургія. Спершу вона мала прості форми, обряди і тексти. Бахаристійне „ломання хліба“ в апостольському періоді сполучилось із синагогальним богослуженням (літургія слова) в одну Службу Божью. Це поширило Божественну Літургію. Опісля з поширенням християнства на народи римської імперії на Божественну Літургію та на її розвід ставлять впливативні геленістична філософія, поганські культури, еретичні науки тощо. У 2-му і 3-му сторіччях вже маємо перші документи, що відображають розвою ліній Божественної Літургії. У документах літургічних 4-го і 5-го сторіччя вже можна заважати виразний поділ Божественної Літургії на різні обрядово-текстуальні типи, як там обряди в технічному цьому слові значенню. Спершу було цих обрядів багато і на Сході і на Заході. Однак, поділ церковно-адміністративний, що в основному ґрунтувався на адміністративній римській імперії, став причиною, що обряди великих метрополій (Рим, Антіохія, Олександрія, і т.д.) ставали панівними серед обрядів менших місцевих церков. Довершується централізація і уніфікація обрядів і йде змагання до певної обрядової однообразності. Бувало, що ця централізація й змагання до однообразності переходили в життя дорогою церковного чи державного адміністративного натиску і навіть насилья, і то на Заході (за часів Карла Великого) як теж на Сході (за часів царя Юстиніана чи царів іконоборських з македонської династії).

Візантійська Літургія своїм походженням йде в 4-5-те століття до церковного осередку Антіохії. Вона традиційно пов'язана з іменням св. Івана Золотоустого та Василя Великого, але до речі — в плодом догматичної еволюції. У перших, найстаріших рукописах візантійської Служби Божьї, (по чашки від 8-го сторіччя), формуляр та обрядова сторінка Літургії являються прості і малорозвинені. Але у століттях: 9-14-их Божественна Літургія візантійського типу, зокрема ж у деяких своїх частинах — став скорим темпом розвиватися, особливо ж під впливом символічного то л ування обрядів і текстів Літургії середньовічних літургічних коментаторів. У 14-му сторіччі вже відчувалась певна потреба обрядової реформи, чи якогось офіційного контролювання непланового розросту Божественної Літургії. Першими літургічними „реформаторами“ були царгородський патріарх Філотей (1354-1376) і київський митрополит Кирило Пам'яляк (1381-1406). Однак, їх реформи не мали великого впливу і значення. У другій доповіді о. Мелетій Соловій з'ясував розвід Божественної Літургії на русько-українському ґрунті, зокрема ж після преступлення Київської Митрополії до церковної одиниці в акті Берестейської Унії (1596 р.). Найперше вказав доповідач на велике значення для літургічного розвою виходу друкарської штуки. Бо ж стають появлятися друком видання літургічних книжок, а це спричинилося до усталення літургічних традицій. Однак, через брак центральної церковної влади — так би мовити — контролю-демократії над літургічними виданнями, літургічними розвід в Русі-Україні та Московщині, хоч теж про такі актуальні теми, як Патріархат і т.п. Доповідач, що вихав в подорож до Святої Землі, Царгороду, Греції і Югославії, по повероті з тієї подорожі скочив поділитися своїми науковими спостереженнями і записками із своєї студійної тури. Цю подорож-падоминство на Схід відбував о. Соловій з нагоди 25-ліття свого священства. (Від був посвячений на священника в червні 1941 року).

Після обидвох доповідей була дуже цікава дискусія в формі запитів до прелегента. В дискусії неодне питання було краще висвітлене. Із запитів богословів слідно було велике заінтересування Літургією, а це є добрий знак. Головував на доповідях і проводив у дискусії проф. Пантелеймон Ковалів на запрошення проф. Романа Смоль-Стоцького, голови Осередку Українських Наукових Студій у Вашингтоні. Крім семінаристів семінарії св. Йосафата на доповідях були правні ооці: ректор Кон'стантин Бердар, проф. Мелетій Войнар та парох Данусяр. Є надія, що дві літургічні доповіді о. Соловія будуть початком інших серій його доповідей чи там і курсів, нпр. про історію Церкви у Візантії, на Балканах, на Русі-Україні і Московщині, як теж про такі актуальні теми, як Патріархат і т.п. Доповідач, що вихав в подорож до Святої Землі, Царгороду, Греції і Югославії, по повероті з тієї подорожі скочив поділитися своїми науковими спостереженнями і записками із своєї студійної тури. Цю подорож-падоминство на Схід відбував о. Соловій з нагоди 25-ліття свого священства. (Від був посвячений на священника в червні 1941 року).

Після відкриття дверей відкелі Тарзан стримав своїх нетерплячих компаньйонів. Чекайте на мене тут, — шешуць він. — А як справа з моїм діамантом, — скиглив Том Плетт. — Паніше! — докорував мавполюд. Негайно Тарзан вернувся з кількома дурецькими убраннями. — Постійайте, — сказав він. — Зможете втекти, поки ворог снить!

ПОСМЕРТНІ ЗГІДКИ

ПЛАВІНА ГУРАЛЬЧУК, з дому Запорожжя, членкиня Т-ва „Українська Січ“ 170 Влд. УНС в Джерзі Сіті, Н. Дж., померла 21 травня 1966 р. на 73 році життя. До УНС вступила в 1936 році. Покинана полишила в глибокому смутку дві дочки Олягу і Катерину, трьох синів Мічел, Григорій і Іван та п'ятьох дітей вуйків. Похорон відбувся з участю родни, приятелів та знайомих 25 травня 1966 року з похоронного заведення І. Ковальчука до української церкви св. Петра і Павла, а відтак на цвинтар Святого Хреста в Норт Арлінгтон, Н. Дж. Вічна й Пам'ять! Д. Дидик, секр. Влд.

ІВАН ЖІНСТЕР, довголітній член Т-ва ім. Т. Шевченка — 52 Влд. УНСозу в Голіауд, Масс., помер 26-го травня 1966 року на 78-му році життя. Покинаний полишив з міста Грингольда покійні Скотт, Україна. До УНСозу вступив 1919 р. Був довголітнім касир і асист. прелегента. Покинана в шлюбі з дочкою Леона, дочку Ванду і зятя, 5 вуйків і 4 правнучків та дальшу родичів. Похорон відбувся 28-го травня 1966 р. з кат. церкви при участі родни і членів Відділу та знайомих. Вічна Пому Пам'ять! Д. Хрушак, секр.

ОЛЕКСА СВЕРІД, член Бр. св. о. Миколай — Влд. 293 УНС, помер трагічною смертю 27 березня на 43-тій році життя. Покинаний родився в селі Махнів, пов. Рава Руська, Західна Україна. До Америки прибув в 1951 року з роботи в Німеччині. Мати Параска, два брати і дві сестри працювали в Україні. Похорон відбувся 2 квітня 1966, з Церкви св. о. Миколая в Врукліні (Св. о. Миколай в Врукліні мав від самого початку його приїзду до Америки. Похороню записав член Братства. Вічна Пому Пам'ять! Марія Демидчук, секр.

КОСТЬ ЧАПРАНЬСЬКІ, довголітній член Братства св. Йосафата — 217 Влд. УНС, упокоївся в Велі 18-го травня 1966 р. Покинаний походив з села Коношів, пов. Рогатин, Зах. Україна, покинаний у смутку одиу заміжну доньку Маргарету Грагам, 8 синів, 24 онуків і 9 правнучків. Много крестів і приятелів, належав до Орг. Скарлер в Вашингтоні, і до Братства св. Йосафата, працював ціле своє життя доки сили його не ослабли, коли вже сили його опухли, то 20 травня 1966 р. покинаний Кость Чапраньскі, в Церкві св. Йосафата, попрацавав зі своєю родиною, а членами Братства, і відійшов собі на вічний спочинок, де буде спочивати вічним сном на Голі Сепулчуре Семетері Вічна Пому Пам'ять! Секр. В. Колданьскі

ЧЕЛІЖ ВАСИЛЬ, основний член-підпорож довголітній секретар Братства св. Володимира — 286 Відділу УНС в Джерзі Сіті, помер 24-го травня 1966 р. на 71-му році свого трудово-божового життя. Покинаний народився 14-го вересня 1895 р. в селі Завадка Римапільська, пов. Сніжк, Зах. Україна. До 31-го пробив 50 років тому. До УНСозу вступив з початком 1918 р. та належав безперервно до 286-го Відділу, в якому був довголітнім секретарем. Був членом-підпорож союзів ідеї та своєю наполегливою працею причинився у великій мірі до її розповсюдження і закріплення. Завдяки своїй спойній і привітній вдачі та хрустальному характерові втілював загальною пошаною і широчю симпатіями.

Після відкриття дверей відкелі Тарзан стримав своїх нетерплячих компаньйонів. Чекайте на мене тут, — шешуць він. — А як справа з моїм діамантом, — скиглив Том Плетт. — Паніше! — докорував мавполюд. Негайно Тарзан вернувся з кількома дурецькими убраннями. — Постійайте, — сказав він. — Зможете втекти, поки ворог снить!

Після відкриття дверей відкелі Тарзан стримав своїх нетерплячих компаньйонів. Чекайте на мене тут, — шешуць він. — А як справа з моїм діамантом, — скиглив Том Плетт. — Паніше! — докорував мавполюд. Негайно Тарзан вернувся з кількома дурецькими убраннями. — Постійайте, — сказав він. — Зможете втекти, поки ворог снить!

Після відкриття дверей відкелі Тарзан стримав своїх нетерплячих компаньйонів. Чекайте на мене тут, — шешуць він. — А як справа з моїм діамантом, — скиглив Том Плетт. — Паніше! — докорував мавполюд. Негайно Тарзан вернувся з кількома дурецькими убраннями. — Постійайте, — сказав він. — Зможете втекти, поки ворог снить!

Після відкриття дверей відкелі Тарзан стримав своїх нетерплячих компаньйонів. Чекайте на мене тут, — шешуць він. — А як справа з моїм діамантом, — скиглив Том Плетт. — Паніше! — докорував мавполюд. Негайно Тарзан вернувся з кількома дурецькими убраннями. — Постійайте, — сказав він. — Зможете втекти, поки ворог снить!

Після відкриття дверей відкелі Тарзан стримав своїх нетерплячих компаньйонів. Чекайте на мене тут, — шешуць він. — А як справа з моїм діамантом, — скиглив Том Плетт. — Паніше! — докорував мавполюд. Негайно Тарзан вернувся з кількома дурецькими убраннями. — Постійайте, — сказав він. — Зможете втекти, поки ворог снить!

Після відкриття дверей відкелі Тарзан стримав своїх нетерплячих компаньйонів. Чекайте на мене тут, — шешуць він. — А як справа з моїм діамантом, — скиглив Том Плетт. — Паніше! — докорував мавполюд. Негайно Тарзан вернувся з кількома дурецькими убраннями. — Постійайте, — сказав він. — Зможете втекти, поки ворог снить!

Після відкриття дверей відкелі Тарзан стримав своїх нетерплячих компаньйонів. Чекайте на мене тут, — шешуць він. — А як справа з моїм діамантом, — скиглив Том Плетт. — Паніше! — докорував мавполюд. Негайно Тарзан вернувся з кількома дурецькими убраннями. — Постійайте, — сказав він. — Зможете втекти, поки ворог снить!

Після відкриття дверей відкелі Тарзан стримав своїх нетерплячих компаньйонів. Чекайте на мене тут, — шешуць він. — А як справа з моїм діамантом, — скиглив Том Плетт. — Паніше! — докорував мавполюд. Негайно Тарзан вернувся з кількома дурецькими убраннями. — Постійайте, — сказав він. — Зможете втекти, поки ворог снить!

Після відкриття дверей відкелі Тарзан стримав своїх нетерплячих компаньйонів. Чекайте на мене тут, — шешуць він. — А як справа з моїм діамантом, — скиглив Том Плетт. — Паніше! — докорував мавполюд. Негайно Тарзан вернувся з кількома дурецькими убраннями. — Постійайте, — сказав він. — Зможете втекти, поки ворог снить!

Після відкриття дверей відкелі Тарзан стримав своїх нетерплячих компаньйонів. Чекайте на мене тут, — шешуць він. — А як справа з моїм діамантом, — скиглив Том Плетт. — Паніше! — докорував мавполюд. Негайно Тарзан вернувся з кількома дурецькими убраннями. — Постійайте, — сказав він. — Зможете втекти, поки ворог снить!

Після відкриття дверей відкелі Тарзан стримав своїх нетерплячих компаньйонів. Чекайте на мене тут, — шешуць він. — А як справа з моїм діамантом, — скиглив Том Плетт. — Паніше! — докорував мавполюд. Негайно Тарзан вернувся з кількома дурецькими убраннями. — Постійайте, — сказав він. — Зможете втекти, поки ворог снить!

Після відкриття дверей відкелі Тарзан стримав своїх нетерплячих компаньйонів. Чекайте на мене тут, — шешуць він. — А як справа з моїм діамантом, — скиглив Том Плетт. — Паніше! — докорував мавполюд. Негайно Тарзан вернувся з кількома дурецькими убраннями. — Постійайте, — сказав він. — Зможете втекти, поки ворог снить!

Після відкриття дверей відкелі Тарзан стримав своїх нетерплячих компаньйонів. Чекайте на мене тут, — шешуць він. — А як справа з моїм діамантом, — скиглив Том Плетт. — Паніше! — докорував мавполюд. Негайно Тарзан вернувся з кількома дурецькими убраннями. — Постійайте, — сказав він. — Зможете втекти, поки ворог снить!

Real Estate

WOODHAVEN NORTH Мур. 2 род. на північ від Jamaica Ave., на розі, air cond., 4 1/2 & 6 кімн., модер. ланічків, 2 гаражі, помир. ціна — \$37,500. до зайняти на горі. Robert L. Thornton Jamaica 6-2069 165-21 Hillside Ave.

Rockaway Beach, 61 St. (cor.) Новісенський 2 род. дм., дох. поспілість, 2-6 кімн. апарт. з пан. до винайма підвал і гаражі, близ. комунацій, склепів, шкіль. церкв., 1-шк. полож., треба оглянути, щоб оцінити. На скор. продаж \$45,000. Можна зайняти 1 липня. Не тел. в суботу. Спініть, тел. власника — NE 4-4753.

POULTRY FARM Newly built, ultra-mod., 20,000 bird cap., fully autom. egg coll., pit clean, walk-in refr., aux. gener., 12 acres, vic. Kingston, N. Y. Est. breeder egg supply to Hatchery. Exc. family bus., net inc. \$25,000. Incl. newly-built 4 bd. br. ranch, elec. kitch., wash., dryer, dishw. etc. Own. forc. sell due death, \$85,000. 1/2 dw., \$25,000. Ritzhaupt, R. D. 2 Box 56, Kingst., N.Y. 914 331-3845

НА ПРОДАЖ Catskill Mts. Lexington 35 ANPВ ПОТІК, БРУКОВА ДОРОГА, КРАЄВИДИ Тел.: 914 969-1520

Ваканції БОНГАЛА І КІМНАТИ з кухнею на цілий сезон або тижнево, 1 міль від оселі ОДУМ — Accord, N.Y. Телефон в Нью Йорку від понед. до п'ятниці. TU 2-4573

Різне ПІ, ШО ТЕРПІЛЯТЬ НА ГЕМОРОДИ — НЕ ПРОМИНИТЬ ПРОЧИТАТИ ОСЬ ЦО: Ось найкращий не хірургічний засіб проти болючих геморойдів і свербіння у відходовій кишці: сльайте на друго 20 хвилин у ванну з присмоченою теплою водою, до якої додати склянку Epsom Salt. Тоді, витершись до суха, застосуйте до болючої частини відповідну склянку FEROL. Ferol — новий перевірений лік, який має складові частини, які найкраще контролюють та лікують цю проблему. Навіть тоді, коли стан Вашої недуги запальний — прийдє позитивна реакція. Тому, що FEROL-у не можна дістати на місці, то ми подбали, щоб Ви могли дістати три (3) тубки того ліку просто тоді, коли тільки прищлеете вирізуку цього оголошення, разом з Вашим присмоченою докладною адресою. Пишіть на поштову адресу: Заплатите поштареві тільки \$8.50 при доставі. Пишіть негайно на: TRYSAN CO., Box 228, Dept. 86, PEERSKILL, N. Y. 10567.

REAL ESTATE DISPLAY ПРОДАСТЕ чи КУПІТЬСЯ? ДОМЕ - БІЗНЕСИ - ЛІТНІСЬКА - ПЛОПІ - ФАРМИ TRIDENT REALTY CO. 98 Second Ave. - NEW YORK, N.Y. - Tel.: 477-6406 ВЕРЕМО ДОМИ ПІД ЗАРЯД

THEODORE WOLININ, Inc. Director Похоронного Братства 123 East 7th Street NEW YORK, N. Y. (9) Тел.: GE 5-1487 СОЛІШКА ОБСЛУГА

ІВАН КОВАЛЬЧИК FUNERAL HOME Completely AIR CONDITIONED Займається Похоронами в стейті NEW JERSEY Ціни приступні для всіх. Обслуговує члена й найкраще. У випадку смутку в родині, клічте, як в день, так і в нощі: JOHN KOWALCHUK 129 Grand Street (cor. Warren Street) JERSEY CITY 2, N. J. Tel.: HEnderson 4-5131

ПЕТРО ЯРЕМА УКР. ПОГРЕБЕННЯ Займається Похоронами в БРОНКС, БРООКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ Контрольована температура. Модерна ванна до ужитку ДАРОМ. PETER JAREMA 129 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y. ORegon 4-2688

МАШИНИ до ПИСАННЯ (українські та англійські, импорт.). \$59.95

Українське Високоє Євро ROMAN PARCEL SERVICE 141 2nd Ave., New York City Tel.: GE 5-7430 — вночі — НАДАДИ ПЛАНКИ З ОДНОГО І дуже добрі ХАРЧЕВІ Рішювізори, холодильники, телевізори, машини до праці і шиття і т. д. Урядові години: від 8:30-7 веч. Субота до 6 веч. Неділі: 10-та р. до 3-та по пол.

Увага! ШКОДИ Увага! Гарний, практичний, дарунок на закінчення шкільного року. 12 ПИЧОВА ЛІШІЙКА з білого пластику, з портретом: Т. Шевченка і М. Шашкевича з відповідним написом. Спеціальна ціна ШКОЛАМ — 50 штук по 20 центів штука. ROMAN IWANYCHUK 2883 Wilkison Avenue BRONX, N.Y., 10461

Розширення Вікторія Лозинського та Катерина Заставного з Рогатинщини, які перебували в таборі примусової праці в Габсбургі, Судеті, пошукує Іван Лозинський, 236 Магнолія Аве., Вільзбет, Н. Дж., ЗДА. Людей доброї волі, які знають їх адреси, просяться про інформацію.

ЖУРКОВА МАРІЯ ІВАНОВНА була лікарем в лагері „Ost-arbeiter“ в м. Duisburg в Німеччині. Хто знав би про її долю, прошує написати на адресу: General Dry Goods Co., 11415 Jav. Campus Hamtramck 12, Mich., USA (TO 8-7940) Безмежна вдячність й винагорода хоч за одне слово! Врат.

Купуйте в підприємстві що оголошується в „Свободі“

Вікторія Лозинського та Катерина Заставного з Рогатинщини, які перебували в таборі примусової праці в Габсбургі, Судеті, пошукує Іван Лозинський, 236 Магнолія Аве., Вільзбет, Н. Дж., ЗДА. Людей доброї волі, які знають їх адреси, просяться про інформацію.

ЖУРКОВА МАРІЯ ІВАНОВНА була лікарем в лагері „Ost-arbeiter“ в м. Duisburg в Німеччині. Хто знав би про її долю, прошує написати на адресу: General Dry Goods Co., 11415 Jav. Campus Hamtramck 12, Mich., USA (TO 8-7940) Безмежна вдячність й винагорода хоч за одне слово! Врат.

Купуйте в підприємстві що оголошується в „Свободі“

ТАРЗАН, Ч. 5635. Вітають!